

Orędownik Urzędowy pow. bydgoskiego wychodzi raz tygodn. w środę. — Przedpłata mies. 1384000 mk. — Przy waloryzacji obowiązuje odpowiednia dopłata.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 90000 mk. za miejsce 1-lin. milimetr. Administracja: Bydgoszcz, ul. D-ra Emila Warmińskiego 13 — Telefon 1251

ORĘDOWNIK URZĘDOWY POWIATU BYDGOSKIEGO

Nr. 15

Bydgoszcz, środa, dnia 9 kwietnia 1924 r.

Rok 73

SPROSTOWANIE.

W nr. 13 Orędownika Powiatowego z dnia 26. 3. 24. pod ogłoszeniem ordynacji opłat dla położnych zakradł się następujący błąd drukarski:

W razie użycia kolei ma położna prawo do zwrotu za bilet III kl. wzgl. za bilet tramwajowy, przyczem czas stracony na drogę liczy się po 0,25 pkt. a nie jak mylnie podano 0,25 złp. co niniejszem prostuję.

Bydgoszcz, dnia 29 marca 1924 r.

Starosta.

L. dz. 2406 C.

OGŁOSZENIE.

Zabezpieczenie od gradobicia jest pośród mniejszej własności mało praktykowanym. Interesowani w razie gradobicia często w majątku swoim znaczną szkodę ponoszą. Z tego powodu zwracam uwagę na ważność i korzyść gospodarzów zabezpieczenia od gradu. Właścicielom we własnym interesie zalecam, ażeby plony polne regularnie od gradobicia zabezpieczali i się na duże straty nie narażali.

Zapomogi ze strony Państwa przy takich zdarzeniach w przyrodzie, przed któremi się interesowani zabezpieczeniem od gradu sami bronić mogą, według istniejących zasad nie udziela się.

Panów Sołtysów i Przewodniczących obzarów dworskich upraszam podać niniejsze obwieszczenie w swym obwodzie do wiadomości ogółu w sposób tam przyjęty.

Bydgoszcz, dnia 1 kwietnia 1924 r.

Starosta.

L. dz. 4171 A.

OBWIESZCZENIE.

Z powodu ożywionego ruchu na szosach przez zwożenie drzewa budulcowego z lasów w szczególności w powiecie tutejszym zużywają się nadmiernie nawierzchnie tłuczniowe przez to, że właściciele środków przewozowych mało dbają o to, by szerokość obręczy kół, bezpośrednio się z nawierzchnią stykających, była w odpowiednim stosunku do naładowanego budulca wzgl. innego drzewa.

Podaję niniejszem do wiadomości, że przy ładowaniu na wozy używających szosy w powiecie tutejszym należy uwzględnić następujące normy, by uniknąć narażenia się na kary:

Maksymalny ciężar załadowania kg	Szerokość obręczy cm
2 000 kg	5—6 $\frac{1}{2}$
2 000 kg	6 $\frac{1}{2}$ —10
5 000 kg	10—15
7 000 kg	15 cm i więcej.

Przewóz ciężarów większych jak 7.500 kg wymaga specjalnej umowy z Pow. Urzędem Budowlanym.

Zwraca się uwagę na to, że szerokość obręczy mierzy się tak daleko, jak one się z jezdnią w rzeczywistości bezpośrednio stykają, t. zn. że zużyte, okrągłe brzegi się przy mierzeniu nie liczy.

Pp. Burmistrzów i Komisarzy Obwodowych proszę o ogłoszenie powyższego w sposób zwykle praktykowany.

Bydgoszcz, dnia 2 kwietnia 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

L. dz. 690 B. Starosta.

W miesiącu marcu udzielono następujące pozwolenia na polowanie:

Nr. bież.	Nazwisko i imię	Stan	Zamieszkanie	Bilety łowcze		
				roczne	dupl. 3 dniowe	bezpłatne
47	Linde Henryk	rolnik	Chrośna	1	—	—
48	Makólski Stanisław	rolnik	Włóki	1	—	—
49	Grochowski Franciszek	rolnik	Marjampol	1	—	—
50	Sielużycki Zygmunt	nadleśniczy	Bydgoszcz	—	—	1
51	Bąkowski Ludwik	sekretnarz	Bydgoszcz	—	—	1
52	Niciejowski Ludwik	pom. sekr.	Bydgoszcz	—	—	1
53	Majewski Antoni	leśniczy	Przyjezierze	—	—	1
54	Juszczyński Andrzej	leśniczy	Bielice	—	—	1
55	Ostojski Stefan	podleśniczy	Biedaszkowo	—	—	1
56	Cizmowski Bolesław	podleśniczy	Stryzek	—	—	1
57	Major Wincenty	pom. leśn.	Trzcinec	—	—	1
58	Sójka Andrzej	pom. leśn.	Łochowo	—	—	1
59	Bartol Józef	pom. leśn.	Zamość	—	—	1
60	Gwoździ Konrad	strażnik leśn.	Trzcinec	—	—	1

Bydgoszcz, dnia 3 kwietnia 1924 r.

L. dz. 4174 A.

Starosta.

OGŁOSZENIE.

Wojewódzka komisja samochodowa będzie wykonywać swe czynności urzędowe w Starostwie (Bydgoszcz) w dniu 11 i ewentualnie 12 bm.

W szczególności będzie badać samochody celem dopuszczenia tychże do ruchu na drogach publicznych i przedłużać na rok 1924 ważność wydanych kart samochodowych i szoferskich. Na koszt podróży dla Komisji płacą interesenci po 18 milionów marek od każdego zbadanego samochodu i po 1 milj. od każdej karty, której ważność przedłużono na rok 1924.

Bydgoszcz, dnia 8 kwietnia 1924 r.

Starosta.

L. dz. 4497 A.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się niniejszem do wiadomości pp. Komisarzom i Sołtysom, że z dniem 25 marca 1924 roku otworzyło **Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe w Poznaniu** dla udogodnienia Szan. Klienteli biura w Bydgoszczy, ul. Grodzka 16 I. (narożnik Mostowej).

Zadaniem tychże biur jest udzielać wszelkich informacji, oraz przyjmowanie wniosków o przewalutowanie sumy ubezp. na złote polskie, ubezpieczeń ogniowych, tak budynkowych jak i mobiljarnych, dalej ubezp. gradowych — na życie — i od odpowiedzialności cywilno-prawnej.

Biura otwarte dla publiczności od 9—13. Oprócz tego będą urzędnicy K. U. O. odwiedzać poszczególne gminy za poprzedniemi doniesieniami tutejszego biura.

Równocześnie zwracamy uwagę — iż według umowy z Okr. Urzędem Ziemskim w Poznaniu są wszyscy osadnicy zobowiązani cały swój dobytek ubezp. w Krajowym Ubezpieczeniu Ogniowym jak również wszelkie doubezpieczenia w K. U. O. dokonać.

Kierownik biur.

Stanisław Kleinwaechter,

Powyższe podają do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 3 marca 1924 r.

Starosta.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Bydgoszczy, Nowy Rynek nr. 1, zwraca ponownie uwagę wszystkich właścicieli przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz pracodawców rolnych na rozporządzenie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1923 r., w przedmiocie zgłaszania każdego wolnego miejsca pracy dla pracowników wszelkich kategorii w Państwowym Urzędzie P.średnictwa Pracy.

Niezastosowanie się do wyżej wspomnianego rozporządzenia pociąga za sobą karę do wysokości 3000 (trzech tysięcy) złotych polskich, której wymiar następuje przez władze administracyjne I instancji.

Wobec mylnej interpretacji rozporządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1923 r. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy podaje do wiadomości, że należy zgłaszać każde wolne miejsce pracy poczynając od kierownika danego warsztatu pracy względnie przedsiębiorstwa do pracownika najniższej kategorii.

Bydgoszcz, dnia 28 marca 1924 r.
Kierownik Urzędu.
L. dz. 874/24 (—) Tyborski.

Powyższe podaje do wiadomości.
Bydgoszcz, dnia 31 marca 1924 r.
Starosta.

L. dz. 2435/24 C.

OGŁOSZENIE w sprawie niewłaściwego obchodzenia się z zapalkami.

Zdarzyło się ponownie, że przez dzieci zostały pożary wzniecone, co powoduje mnie przestrzedz przed lekkomyślnym obchodzeniem się z zapalkami.

Szczególnie zwracam uwagę rodzicom i osobom dozorującym dzieci na powstać mogące niebezpieczeństwa, tak dla dziecka samego jak i dla osób ratujących, wskutek zapalenia zapalek przez dzieci.

Zapalki należy przechować w takim miejscu, z którego je dzieci sięgnąć nie mogą.

Panowie Przewodn. Obsz. Dworskich i Sołtysi zechcą powyższe ogłoszenie w swoich obwodach powtórnie w odpowiedni sposób ogłosić.

Bydgoszcz, dnia 3 kwietnia 1924 r.
L. dz. 4164/24 A. Starosta.

OGŁOSZENIE.

Pan Jan Pazderski z Ślesina został wybrany i przezemnie zatwierdzony jako rentant kasy gminnej tejże gminy.

Bydgoszcz, dnia 2 kwietnia 1924 r.
Starosta.

L. dz. 2328 C.

Podwyższenie składek do ubezpieczenia inwalidów i na starość.

Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 marca 1924 (Dz. Ustaw Nr. 29 poz. 291) zostały składki ty odniewe do ubezpieczenia inwalidowego z dniem 1 kwietnia 1924 podwyższone na

 1.20 fr. zł.

Dotychczasowe znaczki straciły z dniem 1 kwietnia rb. swą ważność i z dniem tym zaprzestano ich sprzedaży. Do opłacenia składek bieżących i zaległych mogą być używane tylko znaczki opiewające na franki złote.

Poznań, dnia 1 kwietnia 1924 r.

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej
(—) Wybieralski.

Powyższe podaje do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 5 kwietnia 1924 r.

Urząd Ubezpieczeń na powiat Bydgoszcz.
L. dz. 96/24 U.

Do wszystkich Rad Szkolnych Miejscowych.

1. W przedmiocie kar za zmusę szkolną Kuratorium Okr. Szkolnego w Poznaniu, opierając się na rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924, podnosi karę do dwu złotych polskich za każdy dzień nieusprawiedliwionej częściowej lub całkowitej zmusy szkolnej.

Wobec tego ogłoszenie nasze w nr. 6. Orędownika Powiatowego traci moc obowiązującą.

2. Powołując się na rozporządzenie Powiatowej Rady Szkolnej w przedmiocie preliminarzy szkolnych wyjaśniamy, że podane wysokości i procent podatków stanowią dopiero stopę, która zwiększa się tyle razy, ile preliminarz wymaga.

Przykład:

Preliminarz wykazuje wydatków na sumę 175 milionów.

Podatek dochodowy jedno-	
krotny daje	7.146.400 mk.
Podatek dochodowy zfino-	
wany jednokrotny daje .	1.000.000 „
Podatek gruntowy 20.000-	
krotny	15.556.600 „
Podatek budynkowy 15.000-	
krotny	2.466.000 „
Podatek przemysłowy jedno-	
krotny	9.000.000 „

razem stopa 35.364 000 mk.

Na pokrycie budżetu należy zatem stopę podnieść 5razy co da 176.820.000 mk.

3. Formularze na preliminarz, który należy przedłożyć w dwu egzemplarzach do końca bm., są już do nabycia w Drukarni dla Handlu i Przemysłu, Bydgoszcz, ulica Dr. Em. Warmińskiego 13 (dawniej Gamma).

Bydgoszcz, dnia 7 kwietnia 1924 r.

Inspektorzy szkolni.
Kłóskowski. Klimesz.

DRUKI WSZELKIEGO RODZAJU

WYKONUJE GUSTOWNIE PO
CENACH PRZYSTĘPNYCH

DRUKARNIA
DLA HANDLU I PRZEMYSŁU
W BYDGOSZCZY
DR. EM. WARMIŃSKIEGO 13
TELEFONU NR. 1251

DRUKARNIA DLA HANDLU I PRZEMYSŁU

Towarzystwo z ogan. por. W BYDGOSZCZY Dr. Emila Warmińskiego 13

poleca następujące formularze, znajdujące się stale na składzie:

A. 1 Zapowez na zebranie gminne (kurenda)	Pol. 1 Wykaz zmian listy dusz	Nr. 105 Wykaz C dot. szczepienia ospy
A. 2 Protokół zebrania rady gminnej	Pol. 2 Policijne za- i odmeldowania	Nr. 111 Kosztorysy
A. 3 Etat gminy wiejskiej	Pol. 3 Listy dusz	Nr. 112 Rachunki 40 fol.
A. 4 Wykaz dochodów z należności, składek i podatków	Pol. 4 Świad. do nabyt. prawa ubóstwa	Nr. 113 Rachunki 80 fol.
A. 5 Obliczenie dochodu i rozchodu gminy	St. C. 1 Doniesienie urzędu stanu cywilnego do sądu o urodzeniu	Nr. 114 Księga hotelowa
A. 5a do. (wkładka)	St. C. 2 Doniesienie do sądu o zgonie	Ks. 1 Księga kasowa i dziennik dla mniejszych przemysłowców (dla szkół dokształcających)
A. 6 Gotówkowe dochody i rozchody gminy	St. C. 3 Doniesienie do sądu w sprawach opiekuńczych	Ks. 2 Księga główna — dłużnicy
A. 7 Lista repartycyjna	St. C. 4 Świadcetwo urodzenia	Ks. 3 Księga główna — wierzyciele
A. 8 Kontrakt dzierżawy	R. 1 Książka służbowa dla robotników na majątkach ziemskich	Szk. 1 Spis ruchomości
A. 9 Kontrakt dzierżawy polowania	K. Ch. 1 Uwiadomienie o przyjęciu do pracy	Szk. 1a do. (wkładka)
A. 10 Świadcetwo pochodzenia bydła	K. Ch. 2 Odmeldowanie z kasy chorych	Szk. 2 Lista zmuł
A. 11 Przepustka na przepęd bydła	C. P. 42b Nakaz zapłaty	Szk. 2a do. (wkładka)
A. 12 Wykaz podatkowy	S. 43 Wniosek o przyjęcie pieniędzy w celu deponowania przy sądzie powiatowym	Szk. 3 Zaświadczenie zwolnienia
A. 13 Upomnienie (o podatki)	Nr. 101 Dziennik lekarski	Szk. 5 Przekaz szkolny
A. 14 Dowód wpłaty do Kasy Skarbowej i Powiat. Kasy Komunalnej	Nr. 102 Krzywa ciepłoty	Szk. 6 Świadcetwo szkolne roczne
A. 15 Obliczenie dochodu i rozchodu	Nr. 103 Wykaz A dot. szczepienia ospy	Szk. 7 Świadcetwo szkolne (form. mn.)
B. 1 Etat	Nr. 104 Wykaz B dot. szczepienia ospy	Szk. 8 Spis dzieci, których przedwczesne zwolnienie się poleca
B. 2 Dziennik kasowy		Szk. 8a do. (wkładka)
B. 3 Dziennik		Szk. 10 Lista roczna
		Szk. 12 Wykaz karygodnych zmuł
		Szk. 12a do. (wkładka)

Dalsze formularze w przygotowaniu.

Biuro instalacyjno-techniczne **Rączkowski, Kemnitz i Ska**

dawn. Weidlich & Berthold

Telefonu nr. 265 :: **BYDGOSZCZ** :: Dworcowa 22-23

Ogrzewanie centralne i suszarnie :: Kanalizacja,
wodociągi i kąpiele :: Izolacja wszelkich przewodów,
kotłów i aparatów.

 PROJEKTY — KOSZTORYSY

Zamiana **WEŁNY** owczej

na wełnę różnokolorową jak krajową
tak i zagraniczną na bardzo dogod-
nych warunkach.

Skład Wełny

Władysław Zakulski
Długa 42. Bydgoszcz Długa 42

Górnosławski węgiel **i koks hutniczy**

we wszystkich gatunkach z pierwszorzędnych kopalń górnosławskich dla
przemysłu i prywatnych dostarczają wagonowo i w mniejszych ilościach
po korzystnych cenach

SCHLAAK i DĄBROWSKI

Spółka z ograniczoną poręką

Tel. 1923 **Bydgoszcz, Marcinkowskiego 8a** Tel. 1923

 Najkorzystniejsze źródło zakupu.

Na wiosnę!!

są wszelkie oddziały
**konfekcji damskiej i męskiej
oraz manufaktury**

w ostatnie nowości bogato zaopatrzone i prosi-
my o zwiedzanie tychże.

Modele w damskich kapeluszach są już wystawione.

Dom Konfekcyjny

Tow. Akc.

Bydgoszcz

Stary Rynek

Poznań

**Rejestry przychodu i rozchodu wódek
Księgi poborowe dla wyrobów tytoniow.**

poleca Drukarnia dla Handlu i Przemysłu T. z o. p. w Bydgoszczy, ul. Dr. Em. Warmińskiego 13.

Orędownik Urzędowy powiatu bydgoskiego

winien abonować każdy urząd, rolnik, ziemianin, kupiec i przemysłowiec!